

LEESWIJZER JAARREKENING 2024 STAD & OCMW MAASEIK

Voor u ligt de jaarrekening 2024 van Stad & OCMW Maaseik. Sinds 2020 wordt de jaarrekening opgesteld volgens de regels en schema's van de vernieuwde beleids- en beheerscyclus (kortweg de BBC 2020). Het aantal schema's werd sterk ingeperkt, met uniformere, minder technische en beter leesbare schema's voor de raadsleden. De jaarrekening bestaat uit drie grote onderdelen: een beleidsevaluatie, een financiële nota en een toelichting. In deze leeswijzer worden deze onderdelen en bijhorende schema's toegelicht, inclusief een korte inhoudelijke samenvatting voor de raadsleden.

De jaarrekening bevat geïntegreerde cijfers voor Stad en OCMW Maaseik. Toch zullen we waar opportuun de info voor beide besturen apart vermelden.

1. Beleidsevaluatie

De beleidsevaluatie geeft weer (1) in welke mate en (2) tegen welke kost de acties of actieplannen en beleidsdoelstellingen uit de strategische nota van het meerjarenplan gerealiseerd werden. Het bevat een totaal van de ontvangsten en uitgaven voor exploitatie, investeringen en financiering voor zowel de prioritaire als de niet-prioritaire acties voor het jaar 2024. Voor de prioritaire acties wordt er bovendien aangegeven wat de mate van realisatie is.

De beleidsevaluatie samengevat: In tegenstelling tot de vorige BBC-versie waar enkel **doelstellingen** prioritair gesteld konden worden, laat de huidige versie toe om tot op **actieniveau** prioriteiten weer te geven. Daar waar vorige legislatuur maar met één prioritaire doelstelling werd gewerkt, is gekozen om tijdens deze legislatuur te werken met verschillende prioritaire acties. Hierdoor ontstond een mengeling van prioritaire en niet-prioritaire acties onder eenzelfde doelstelling. Zo zijn er nu in totaal 22 beleidsdoelstellingen waarvan er 14 ook prioritaire acties omvatten.

Naast een vergelijking van de werkelijke uitgaven/ontvangsten met de kredieten op doelstellingen-, actieplan- en actieniveau, vindt u tevens een stand van zaken op 31/12/2024 (in voorbereiding, in uitvoering of uitgevoerd) voor elke prioritaire actie terug. Voor het detail van de beleidsevaluatie verwijzen we graag naar de tekst op p. 2 t.e.m. p. 42/126

2. De financiële nota

De **financiële nota** van de jaarrekening bestaat uit 5 schema's. In alle schema's worden de rekeningcijfers (werkelijke uitgaven en ontvangsten) van het jaar 2024 vergeleken met (1) de eindbudgetcijfers (het krediet zoals vastgesteld tijdens de

laatste meerjarenplanaanpassing van 25 november 2024) of (2) de rekeningcijfers van 2023.

De doelstellingenrekening (het schema J1): Het J1 schema (p. 44-47) geeft een samenvatting van de gerealiseerde en geraamde ontvangsten en uitgaven voor alle beleidsdoelstellingen (prioritaire en overige).

Schema J1 samengevat: De totalen per 'prioritaire doelstelling' omvatten alle uitgaven en ontvangsten van zowel prioritaire als niet-prioritaire acties die onder de doelstelling vallen. Voor de totalen per prioritaire actie (en een korte inhoudelijke toelichting), verwijzen we naar de beleidsevaluatie.

Voor een overzicht van de uitgaven en ontvangsten m.b.t. niet-prioritaire beleidsdoelstellingen (doelstellingen waaronder geen enkele prioritaire actie kadert) verwijzen we naar p. 47.

De staat van het financieel evenwicht (schema J2): Het J2 schema (p. 48-59) vergelijkt de werkelijke financiële toestand met de geraamde financiële toestand (M2 schema van het (aangepaste) meerjarenplan). Schema J2 geeft weer of voldaan is aan de evenwichtsvoorwaarden:

- toestandsevenwicht: het beschikbaar budgettair resultaat is jaarlijks minstens 0.
- structureel evenwicht: de autofinancieringsmarge is minstens 0 in 2025(laatste jaar van de meerjarenplanning).

Schema J2 samengevat: Er is voldaan aan het toestandsevenwicht. Het beschikbaar budgettair resultaat van 2024 bedraagt €25.791.589 en is €15,6 miljoen hoger dan geraamd. Dit is voornamelijk het gevolg van een hoger exploitatiesaldo (minder uitgaven dan geraamd) en een hoger investeringssaldo. Vanaf pagina 99/126 leest u een meer gedetailleerde uitleg betreffende de voornaamste redenen voor de afwijkingen t.o.v. de meerjarenplankredieten.

De (gecorrigeerde) autofinancieringsmarge¹ is positief, hetgeen betekent dat de reguliere werking van Stad & OCMW Maaseik voldoende middelen genereert om de periodieke aflossingen te kunnen betalen.

Het stadsbestuur heeft voor de legislatuur 2020-2025 gekozen voor een sterke schuldafbouw, waarbij (het niet-gesubsidieerd gedeelte van) de investeringsenveloppe gefinancierd wordt via (1) het gecumuleerd budgettair resultaat aan het einde van de vorige legislatuur en (2) de exploitatiesaldo's overheen dit meerjarenplan. De positieve exploitatiesaldo's gecombineerd met een steeds lager wordende "netto periodieke aflossing" zorgt automatisch voor een sterk positieve autofinancieringsmarge².

De autofinancieringsmarge van 2024 (€13.585.465) is sterk hoger dan voorgaande jaren (2020: €6.837.471; 2021: €7.472.230; 2022: €5.743.755; 2023: €11.972.952). Deze verhoging is het gevolg van een combinatie van diverse factoren, waarvan de belangrijkste:

- De omzetting van Publi-t aandelen in Nuhma aandelen, kwam tot stand via een dividenduitkering (ter vereffening van de Publi-t aandelen). Dit bracht een niet gebudgetteerde exploitatieopbrengst van €3.841.733 met zich mee.
- De vereffening van MCNOL en BFM middelen via ZOL (0.4 mio)
- De exploitatie uitgaven lagen veel lager dan geraamd (-€2.9 mio)
-

1 De gecorrigeerde autofinancieringsmarge is een nieuwe indicator en geeft weer in welke mate de periodieke aflossingen kunnen betaald worden als de openstaande schuld wordt voldaan met aflossingen van 8% van de totale schuld per jaar. Deze indicator is enkel informatief.

2 Belangrijk om te vermelden is dat de AFM verlaagd wordt met de zogenaamde "netto periodieke aflossingen". In deze aflossingen zitten echter niet vervat: de financieringsuitgave aan ZOL Maas & Kempen die jaarlijks zo'n kleine €500.000 bedraagt

De realisatie van de kredieten (schema J3): Het J3 schema (p. 50) vergelijkt de gerealiseerde uitgaven en ontvangsten (op gebied van exploitatie, investering en financiering) met het beginkrediet (aangepast meerjarenplan 2022-2025 dd. 18 december 2023) en het eindkrediet (aangepast meerjarenplan 2024-2026 dd. 25 november 2024) voor stad, enerzijds, en OCMW, anderzijds. Het schema houdt bijgevolg geen rekening met de overdrachten van de investerings- en financieringskredieten zoals beslist door het uitvoerend orgaan op 25/02/2025 (cfr. laatste onderdeel jaarrekening)

Verklaring van de verschillen zijn uitgebreid te lezen in de nota van pagina 99 tot en met 109/126

De balans (schema J4): Schema J4 (p. 51-52) geeft een overzicht van het vermogen van het bestuur op het einde van het financieel jaar (31/12) in vergelijking met het vorige jaar. Het betreft een momentopname van alle bezittingen (activa), alsook van alle schulden en het eigen vermogen (passiva) op 31 december 2024, opgeteld voor stad en OCMW Maaseik.

Passiva geven aan op welke wijze een bestuur zich financiert, met andere woorden wat zijn de bronnen van het vermogen (netto actief + korte en lange termijn schulden). Activa geven aan op welke manier deze bronnen worden aangewend. Dit is hetzij voor investeringen (vaste activa) hetzij door openstaande vorderingen toe te staan ofwel door tegoeden op financiële rekeningen (liquide middelen en geldbeleggingen).

Schema J4 samengevat: Uit dit schema voor 2024 kan afgeleid worden dat de **vlootende activa** zijn toegenomen t.o.v. 2023 . Deze toename is enerzijds het gevolg van een hoger saldo op onze financiële rekeningen (cash gelden) van Stad en OCMW Maaseik en anderzijds door een stijging van de *vorderingen op korte termijn* (+€1,1 miljoen).

De **vaste activa** zijn ruim gestegen . Zo is de balanswaarde van de financiële vaste activa gestegen met € 7.3mio.(vooral ingevolge Nuhma aandelen en kapitaalsinjecties AGBI). De vaste activa zijn sterk gerelateerd aan de investeringen van het boekjaar (+) en de geboekte afschrijvingen van investeringen van voorgaande boekjaren (-). De vorderingen op lange termijn zijn gedaald (-€636.311, vnl. ten gevolge omzetten openstaande vordering VIPA subsidie 2024 WZC van lange termijn naar korte termijn),

Aan **passivazijde** is de totale **schuld** toegenomen ten opzichte van 2023. Voorzieningen voor pensioenen op lange termijn en openstaande schulden op korte termijn (uit niet-financiële ruiltransacties en uit niet-ruil transacties zijn toegenomen).

Het **netto-actief** is gestegen als gevolg van het positief resultaat van €6.8 mio (zie volgend schema J5 – staat van opbrengsten en kosten) in het jaar 2024), waardoor het gecumuleerd overschot op de balans stijgt.

Een uitgebreider overzicht van de mutaties op de balansrekeningen kan u terugvinden in schema T5 van de toelichting op p.78

De staat van opbrengsten en kosten (schema J5): de staat van kosten en opbrengsten (p. 53) toont de optelling van de opbrengsten en kosten van het gehele boekjaar 2024 en vergelijkt deze met het vorige jaar. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen operationele en financiële kosten en opbrengsten. De cijfers betreffen totaalcijfers van stad en OCMW. Deze cijfers maken bijgevolg abstractie van interne facturatie tussen stad en OCMW Maaseik.

Schema J5 samengevat: In het schema J4 was een stijging zichtbaar in passivarubriek "II.B Gecumuleerd overschot". Deze stijging is het gevolg van het positief resultaat van 2024: de totale opbrengsten van Stad & OCMW overstijgen de totale kosten met ca. €6.8 miljoen. Meer gedetailleerde info over de cijfers van de staat van Kosten en opbrengsten is te lezen vanaf pagina 110 tot en met 120 van de bundel.

We geven hierbij mee dat voor 2024 het OCMW een tekort vertoont van - €2.414.058, terwijl er bij stad een overschot zichtbaar is van €9.223.331. Het tekort van OCMW wordt grotendeels verklaard binnen de kostenplaatsen van sociale dienstverlening,LOI en tewerkstelling (-€1.4mio), bij het WZC

Maaspoorte (-€0.7 mio) en bij Algemeen OCMW (-€0.4 mio respo pensioenslasten MCNOL).

Bij de stad kent voornamelijk de Algemene kostenplaats Stad een positief resultaat (€25.9 mio), gecompenseerd door tekorten op de meeste andere kostenplaatsen.

3. De toelichting bij de jaarrekening

De toelichting van de jaarrekening bevat alle informatie over de verrichtingen in het ontwerp van de jaarrekening die relevant zijn voor de raadsleden om met kennis van zaken een beslissing te kunnen nemen. Ze omvat:

Een overzicht van ontvangsten en uitgaven naar functionele aard (schema T1): in het schema T1 op p. 55-56 worden de ontvangsten en uitgaven weergegeven per beleidsdomein (algemene financiering, algemeen bestuur, mens en ruimte). De rekeninggegevens van het jaar 2024 worden vergeleken met de cijfers van het aangepaste meerjarenplan (vastgesteld op 25 november 2024). In tegenstelling tot de J schema's, houden de meerjarenplancijfers van T schema's wel rekening met de overdracht van investeringen en financiering van 2024 naar 2025 (zoals vastgesteld in de beslissing van het schepencollege/vast bureau van 25 februari 2025). Voor de volledigheid worden ook de meerjarenplanramingen van 2025 weergegeven.

Schema T1 samengevat: Zoals ook reeds tot uiting kwam in schema J1, is het exploitatiesaldo van 2024 hoger dan geraamd in de meerjarenplanaanpassing. Het positief verschil bevindt zich voornamelijk in lagere exploitatietekorten dan verwacht binnen beleidsdomeinen Algemeen bestuur, Mens en ruimte.

Op investeringsgebied is het grootste verschil zichtbaar in het beleidsdomein Algemene Financiering aangezien de aankoop van NUHMA aandelen niet voorzien was in het budget. Domein Ruimte kent een minder negatief investeringstekort, vooral owv niet geboekte kapitaalsverhogingen AGBM (zie ook toelichting nota omtrent "materiële verschillen")

Een overzicht van ontvangsten en uitgaven naar economische aard (schema T2): Het schema T2 op p. 57-60 deelt de ontvangsten en uitgaven op naargelang economische aard. Kredieten Exploitatie werden vooral bij rubrieken Goederen en diensten alsook personeelsuitgaven overraamd. Bij het luik investeringen zien we de grootste verschillen binnen de financiële vaste activa (Nuhma en AGB's). Binnen het luik Financiering valt vooral het niet volledig opnemen van een Fluvius lening op.

Voor uitgebreide toelichting over de verschillen verwijzen we naar de nota in de bundel op pagina 99 tot en met 109/126.

De investeringsprojecten (schema T3): Schema T3 op p. 61 en volgende bevat een samenvatting van alle uitgaven en ontvangsten van de prioritaire investeringsprojecten in het meerjarenplan. Het geeft weer welk gedeelte van deze uitgaven en ontvangsten reeds gerealiseerd of nog te realiseren zijn.

Schema T3 samengevat: Er waren in 2024 heel wat investeringen gepland. Het merendeel van deze projecten is momenteel in uitvoering. Voor een groot aantal projecten (12.3 mio uitgaven) werden de kredieten verschoven naar de volgende jaren.

Het overzicht van de evolutie van de financiële schulden (schema T4): Het T4 schema op p. 77 geeft weer hoe de totale schulden evolueren overheen het meerjarenplan.

Schema T4 samengevat: De evolutie van de schulden verloopt zoals in het meerjarenplan werd weergegeven. Einde het lopende meerjarenplan gaan we uiteindelijk meer dan de helft van de schulden afgelost hebben. De nieuwe lening die is bijgekomen is een Fluvius leasingovereenkomst nav investeringen openbare verlichting (€0.4 mio). Het lange termijn engagement nav de bouw van het nieuwe ziekenhuis ZOL Maas en Kempen dient in dit schema niet te worden opgenomen (momenteel nog €10 mio openstaande schuld)

De toelichting bij de balans (schema T5): Het T5 schema op p. 78 geeft een overzicht van de balansmutaties doorheen het jaar 2024. Het schema geeft de start- en eindboekwaarde van alle vaste activa, enerzijds, en het nettoactief, anderzijds. Voor de vaste activa wordt weergegeven of de verandering overheen het jaar het gevolg is van (i) aankopen, (ii) verkopen, (iii) overboekingen, (iv) herwaarderingsreserves en (v) afschrijvingen. Voor het nettoactief worden de evoluties van de kapitaalsubsidies en schenkingen, het gecumuleerd overschot, de herwaarderingsreserves en het overig nettoactief bekeken, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen stad en OCMW. De tussenkomst van de gemeente in het OCMW kan hier ook uit afgeleid worden.

Schema T5 samengevat: Uit het overzicht kan afgeleid worden dat het totaal aan vaste activa (financiële, materiële en immateriële vaste activa) op de balans gestegen is van €143,2 miljoen naar € 152.2 miljoen Deze stijging is hoofdzakelijk het gevolg van het feit dat de aankopen aan materiële vaste activa hoger zijn dan de afschrijvingen. Niet alle geboekte

investeringen werden afgeschreven omdat ze nog niet voltooid waren of nooit afgeschreven worden (o.a. Financiële vaste activa).

Het netto-actief is gestegen gedurende 2024 met €6.3 miljoen. De hoofdoorzaak van deze stijging is het overschot van het boekjaar van 2024 (€6.8 miljoen, cfr. J5 schema). Daarnaast was er een afname in gevolge de jaarlijkse verrekening van ontvangen investeringssubsidies.

De toelichting van de jaarrekening bevat nog enkele andere verplichte onderdelen, die uitgebreid worden toegelicht in deze jaarrekening. Hiervoor verwijzen we graag naar pagina's 81 en volgende. Meer bepaald worden volgende onderdelen besproken:

- De locatie waar de info beschikbaar is voor de raadsleden (via digitaal loket – zie info tussenblad)
- de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (p. 81);
- de waarderingsregels (p. 82);
- een overzicht van de financiële risico's met een omschrijving van die risico's en van de middelen en mogelijkheden waarover het bestuur beschikt of kan beschikken om die risico's te dekken (p. 89);
- een verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde en de geraamde ontvangsten en uitgaven (p. 99);
- de toelichting over de kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettaire resultaat van het boekjaar en het overschot of tekort van het boekjaar (p. 110);
- een overzicht van de overgedragen (gedeelten van) kredieten voor investeringen en financiering stad en vervolgens (p. 121).

Uiteraard kan u bijkomende informatie vragen bij de documenten mocht dit nodig zijn. U kan hiervoor contact opnemen met de financieel directeur Helen Rondelez, per mail (helen.rondelez@maaseik.be) of via telefoon (089/56.05.77).